

ПО МЕНШЕ КУСАЙМО, СКОРШЕ ЛИКНЕМО.

(Переді відомістю дискусійний допис.)

В ч. 140 нашої газети, т. Волинський написав довшу статтю п. н. "Перед З'їздом Т. У. Р.-Ф. Дім", в якій порушив деякі важливі справи наших організацій, а також й звинувачував про них свої думки. Я особисто уважаю, що це дуже добре і було-б бажаним, щоб справді всі наші здібніші товариші, а також й товаришки, в чий числену участь в цій корисній для наших організацій дискусії.

Найважливішу справу, яку порушив т. Волинський — це справа освітньої праці в наших організаціях. Справа ширшої освіти в наших організаціях не лише важлива, але й певно. Тов. Волинський слушно зауважує, що "поважна скількість членства всіх наших організацій з повним правом може претендувати на класову свідомість, але коли йде мова про елементарну загальну освіту, то тут ми стоїмо на низькому рівні".

Це факт. Ми працюємо в наших організаціях з відчуттям і свідомістю своїх класових інтересів, а лише брак елементарної загальної освіти, себ-то знання ріжних галузей науки, як української граматики, географії, історії, геології, астрономії, біології, арифметики, літератури і прочих і прочих. Коли, наприклад, йдеться в наших організаціях (навіть в кожній відділі) по одному членові, що хоч поверховно ознайомлені з певними висвітленими галузями науки, то такий член перетягує організаційною роботою так, що й не всіляк передає ці науки своїм товаришам й товаришкам.

Ми маємо в кожній нашій організації по одному, двох здібніших товаришів. Їх випрошувала наша організація, але та сама організація й вбиває їх. Вони так привязані до організаційної праці, що далше їм й не можливо продовжати свою науку, щоб відтак передавати її своїм менше освіченим товаришам.

Загальною ми до якої будь нашої організації на колонній, а побачимо, хто виконує організаційну роботу. Одна здібніша людина мусить бути (хоч й не офіційно), і секретаром, касієром, контролером, режисером, кореспондентом, судфлером, сценаристом, характеризатором, а часом ще й аматором. Цей член, хоч офіційно не є урядовим, мусить уважати на всю роботу в організації. До него належать всі звіти, мусить грати в представстві, писати про него рецензії. Слово ці здібніші товариші знаміть того, щоб далше вчитися й передавати своє знання товаришам, примушені читати по кільканайцять разів всякі драми й комедії, бо на це нема відповідної особи.

Повніше скажемо в болючим, але правдивим, і т. Волинський оправданий, коли звинувачує нас

ких є також багато і з кожним днем їхня армія зростає. Вже пару місяців, як вони бачили гроші, як вони їли месо. Це є факти, які ми бачимо і з якими треба нам чиститися.

Тому не забіймо далеко і не будемо певні, що ми можемо це все виконати. По менше кусаймо, а скорше ликнемо. І я від себе, що до піднесення освіти в наших організаціях піддаю ось такі думки:

1. Задіяти в центрі наших організацій кореспондентську школу і охочим уділяючи ріжних галузей науки при допомозі відповідних курсів.

2. Виробити, або коли можливо, дістати відповідних підручників до цих кореспондентських курсів.

3. Кошти курсів мають поповнювати лише ті організації, що користують з курсів.

4. Утворити спеціальний розділ в "У. Р. В.", або "Робітничі" коротких викладів географії, а по скінченню географії взяти історію і т. д., щоб з цього могли користатися загально всі читачі нашої преси.

5. Продовжати далший курс української граматики на сторінках "Робітничі".

Оце й все, що ми, після моєї думки, можемо робити таким коштом. Хто думає інакше, хай висловлює свої думки на сторінках нашої преси. Я, що думаю, те й сказав.

На закінчення скажу ще й пару слів про наших кореспондентів. Тов. Волинський вже кілька разів звернув увагу на те, що наші кореспонденти не можуть правильно писати і це мабуть завдає багато клопоту редакції. Я вірю, що воно так і товариші повинні-б докладати всіх старань, щоб писати правильно й до речі, до теми. Але ту треба шукати за причиною. Треба мати на увазі то такі ці кореспонденти. Вони не сидять в кабінетах, а працюють, тяжко працюють по 8—10 годин на своє життя. А рука, що держала 8—10 годин великий молот, або джган, не до пера, а підчас праці сердитий бос вигнав всю граматику з голови. Це факт, якого ніхто з пишучих дописів не заперечить. Вони це знають, бо переживали й переживають це.

Та ми однаково виростаємо. Під час коли виходив "Р. Н." ми мали менше дописів, а нині маємо вже сотки. Це значить, що поступаємо, учимося одні від других, учимося із свого гіркого шолодного життя.

Про далше говоріть товариші і товаришки ви самі.

Симеоверголець.

Дорогі Товариші! Посилаю Вам \$5.00 на кварталну передачу для п'ятих нових передавальників "У.Р.В." і \$2.50 на первічну передачу для трьох нових передавальників "Робітничі". Так само посилаю від себе по доларови на пресовий фонд нашої газети і журналу. Хай фонд й розвивається наша преса на славу праці.

З тов. прийомом.

Ю. Лисар.

Вєрпін, Саск.

Тов. Іван Палкою зложив на лісту ч. 89 на передачу "У.Р.В." \$4.00. На лісту ч. 648 на прес. фонд \$1.00.

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ПРО БЕЗРОБІТТЯ В ГЕМІЛТОНІ.

Годі уявити собі життя і положення робітництва в Гемілтоні, не бачивши його на власні очі. Гемілтон, це велике індустріальне місто, має найбільшу індустрію на сході Канади, то певно що й безробіття в нему більше, чим в інших містах. Велика маса робітництва тут просто голодує.

З численних фабричних комунізмів дим вже від довшого часу не куриться, а великі гурти робітників снують по вулицях шукаючи роботи. І так день за днем, тиждень за тижнем, загально безробітних налічується тут десять тисяч і це число щодя зростає. Мігннги безробітних відбуваються кожного дня на Маркет Сквер і в Лейбор Темпл. На цих мігннгах робітники домагаються праці, або повного утримання їх і їхніх родин.

Промовці в своїх промовах найбільше громлять міський уряд, в якому кілька місяців тому назад стався звичайна ротація громадських грошей, бо один урядник втік, а за ним втік 35 тисяч доларів. А тепер добуваються, що в міській касі не достало 60 тисяч доларів.

Така то капіталістична господарка. Громадські гроші розтрачуються, пани урядовці живуть собі добре, а ті що все своїми руками витворюють, що податками ці гроші зложили, ходять голодні й холодні. Вони не мають праці і ні міський, ні провінційний, ні домініяльний уряди не дають їм ні роботи, ні допомоги.

Ів. Д-к.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ, ВІДЗОВІТЬСЯ.

Товаришу Редактору!

Посилаю Вам почтовий переказ на суму \$5.00, з яких \$4.00 на передачу, а \$1.00 на пресовий фонд. І недавно тільки повернув з роботи при залізничній, на якій працюю вже від довшого часу. Дивно мені, що українські робітники, які працюють при залізничній, майже нічого не читають. Мені здається, що на залізничні робітники є найбільше відстає серед робітництва. Ні книжки, ні газети серед них не мають. Не можна сказати, що часу не мають. Вироблять свій час, пороблять роботу для формени і сідають грати в карти з форменом. Мовляв, формен хоче, щоб грати з ним в карти, то-ж треба слухатися, бо він дав нам роботу.

Може дехто з залізничників обидяться за це на мене, може і де такі залізничники, що читають "Укр. Роб. Вісти", а це я дуже мало таких зустрічав. Та ми більше маємо таких не бачу на сторінках "У.Р.В." дописів про життя залізничників, секшинів. Це я свідать про їх відстаєлість. Ті робітники, що читають "У.Р.В.", то й існують до своєї газети про життя робітників даної індустрії. Ну, а залізничники про своє життя нічого не пишуть, хоч найшлось-б що писати.

Головно нічим в світі не цікавляться ті залізничники, що працюють між фермерами. Глуха місцевість, бідність, завжди пуста станція, довкола таке саме байдуже фермерське населення, що поза своїм фермю світа не бачить і поза справами свого судіда більше нічим не интересується — там жінє залізничник цілими роками і поза своїми кількома мільями робітничого нічого не знає. Про те, що десь ще істнує світ, йому хіба припаде думати, що раз або два на добу приїждє в свою годину залізничню.

Кажуць, що є десь юніа залізничників, навіть з залізничників відітають на юніа членські вкладки, але поза тим юніа про робітників, ні робітників про юніа більше нічого не знають. Є такі робітники, що вони не знають, що вони є членами юніа, а не то щоб знали, що вони мають в тій юніа роботу, чого від неї для себе вимагати.

Колн ше попадеться формер "добрий".

Більше менше чесна людина, то ще пів бід. Азе таких на секціях дуже мало. Звичайно самі формери бувають порядні богузи, перед майстром трясуть козилами — такі формери дуже погано поведуться з робітниками. Коштом надмірної праці робітників старються вони висловуватися перед своїм начальством.

А робітники, значить, що тепер тяжкі часи, сакають, поквіро все виконують, здиобають форменової ласки. Погане рабське положення, голодно в глузих місцевостях.

Добре було-б, щоб робітники-залізничники, як читають "Укр. Роб. Вісти", писали час від часу до своєї газети про роботу в своїй місцевості, про роботу, про відношення між собою залізничників і залізничників інших індустрій і залізничників ширший круг залізничників робітничого галузю навчав-б їх читати. Добре було-б, щоб час від часу й редакція від себе написала-б дещо про залізничників, про права і обовязки членів залізничної юніа. Яким способом ми повинні домагаються від юніа обирати наших прав та взагалі, яка наша робота повинна бути в юніа. Бо де тепер залізничники нічого в юніа не роблять і не знають, що робити.

І Ш.

ПОВЧАЮЧІ ЛЕКЦІЇ.

Оттава, Онт.

Дня 22 листопада прибув до Оттави т. Іван Гінда з Монреалу і дав вичити на тему "Шляхом життя людини". Вичити ділявся на чотири часті: 1. Як powstaє земля і життя людини. 2. Як землі; 3. Діалектичний матеріалізм; 4. Розвиток суспільства і робітничої класи.

В неділю, 23 листопада т. Гінда дав вичити на тему "Слідом неволі людини", який поділявся на такі розділи: дикуство і родові громади; варварство, патріархальні громади і початок невольничества; цивілізація і хто її перший запровадив; цивілізація Фінікійців і Картагійців і феодальне суспільство.

В понеділок, 24 листопада ввечером відбулося продовження лекції: Криза і невольничество; класова боротьба в середніх віках; впадок невольничества; грецьке невольничество.

Присутні багато скористали з цих наукових вичиттів, бо не мало до зрозуміння присутнім, як powstaє людство і як воно розвивалося.

Товариші і всі присутні на лекції в Укр. Роб. Домі в Оттаві склали ширшу подяку товаришам Гінді за його так гарну повчаючу лекцію. Сам т. Гінда не чується ще так дуже здоровий, але не пожелав труду на так велику лекцію.

П. Гайдейчук, секр.

"ВІХРЕСТ".

Венкувер, Б. К.

Драматург при Укр. Роб. Товаристві в Венкувері відіграв 29 листопада драму в 5-ох діях "Вихрест". Загальною драмою випала досить добре, а саме гарно добре ті, що мали головні ролі. Однак гуртові сцени були слабкі. А те тому, що аматори не приходили на проби, крім того коротких час був до навчання. Публіка захоувалася спокійно і тільки сльозами за грою. Здаюсь-б дехто з аматорів скритикувати, щоб на другий раз ліпше старалися, але тому, що у нас на критику дивляться, як на образ, то краще її оминути. А все так загально скажу: більше, товариші і товаришки, дисципліні і старання, більш пильності, а тоді й гра буде йти краще. Треба це зрозуміти і старатися виконувати.

І Юва.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ.

Форд Сіті, Онт.

Старанно відіграв У.С. К.П.К. дня 16 листопада в р. відбувся в Форд Сіті святочний концерт.

Українські робітники прибули на цей концерт громадсько, щоб вшанувати пам'ять незабутніх героїв галицької революції — Мельничука, Шеремети і Цепка, котрих розстріляла шляхецько-католицька влада за те, що поспішили зі своєю славною дванадцяткою перейти на бік землю за Збручу, і зі зброєю в руках заперестувати проти дикого знущання над галицькою бідогатою.

Велике враження зробив на глядачів цього святочного концерту образ Ст. Мельничука, П. Шеремети і І. Цепка, котрий вийшов серед віників, сплетених з ріжкобарвних квітів. Над образом в горі на червоному прапорі був напис: "Хай живуть безсмертні імена т. Ст. Мельничука, П. Шеремети і І. Цепка!" Цей образ і напис давали до зрозуміння навіть для малодіаких робітників і робітниць, що цей концерт є в честь галицьких робітничих героїв.

Вступну промову і програму проголосив тов. В. Гаджос, котрий найширше зазначив, що відіграв У.С. К.П.К. не може мовчачкою обійти другої річної галицьких комунізмів, не віддати їм той пошани, на яку вони вповні заслужили від укр. свідомих робітників.

Відтак хор Укр. Роб. Драматурга відіграв "Ви жертвою в бою". Описав наступна декламація, що дуже відповідально йому святочному концерту.

З рефератом виступив т. Н. Стах, котрий змалював революційну діяльність безсмертної дванадцятки червоних повстанців, що не могли стерпіти страшного насильства польських панів над безборонними галицькими робітниками міста Я села і перейшли в Радянську Україну в Галичину.

На закінчення т. Стах сказав, що вже незалежно той час, коли галицькі трудові маси повстануть проти шляхецького насильства і зметуть його з галицької землі, і на могилі погибших революціонерів збудують славний пам'ятник вкритий морем червоних прапорів.

Відтак співавали: дуети і сольові співи, які публіка гаряче вшанувала, а також декламації шкільних дівчат, що були виконані перед закінченням концерту досить добре.

Хор У. Р. Драматурга при відділі У.С. К.П.К. під проводом т. Скорського в кільканайцятьох точках від початку аж до кінця розвивався періодично. До цього треба додати, що хор цей істнує в нас зазедів поперех два місяці, а так добре виважені в ріжних трудних піснях. Відіграванням "Інтернаціоналу" закінчено святочний концерт.

Колекти на концерті зібрано поперех двайцять доларів, котра по оплаченню деяких розходів піде на пресовий фонд комуністичного органу в Канаді "Воркера". Цей святочний концерт підіє відіграв У.С. К.П.К. на який рівень популярності між місцевими робітниками і дарунками. Цим захоувється молодь до далшої праці і освіти.

ПРОЛТАРСЬКЕ СВЯТО СЕРЕД МАЙНЕРІВ.

Лоскар, Алта.

Старанно переглядаючи кожне число "У.Р.В." сподівався й найти допис про те, як ми, майнери в Лоскар, відігравали 7 річний жовтневий революції. І бачу, що або-збували, або занедбали наші товариші і тому не писали. Тому рішав я написати про не кілька слів.

На закінку т. Роя Ріда зійшлися робітники ріжних національностей в Лоскар, щоб разом провести вечір 7 листопада і цим вшанувати агітуютьшх борців пролетарської революції в день перемоги.

Сучасні майнери тепер, ходять без праці, без заложенного центра в кімнші, один другого підтримує до того часу, коли вже почнуть майни робити, але того часу годі відіграти. Однак всі пішли на це пролетарське свято, бо де якрає є свято холодних і голодних, що ждуть своєї перемоги над ситими.

Свято почалося відіграванням "Червоного Прапору". Потім грали музика — скрипка, мандолина й гармонія. Відтак говорив т. Гофман, говорив він про жовтневий революцію, про класову боротьбу, з якою так добре запізнався майнери 18 дистрикту. Після промови т. В. Лемка в супроводі оркестру відіграв Марселезу, за що присутні нагородили його олдесками. Відтак говорив т. Роя Рід, а говорив він про брєдні буржуазної преси на Радянські Республіки, яка 7 літ з дня на день пише, що більшовики падають. Але ми знаємо про ці брєдні, бо бачимо, що та преса вилізує на передових робітників в щім краю. Після промови знову грали оркестр, робітники співаки робітничі пісні, а відтак промовляв ще про жовтневий революцію т. Михайлюк.

До пісень юніа зазначався товариші і цей вечір був радісний подією для майнерів в Лоскар і їх досить невідрадному тепершньому життю.

М. Мазуренко.

НА МІЛЬНИЙ ДОРОЗІ.

Галкест, Алта.

В Ферні, Б. К., відбувся мігнн, на якому майнери відігравали за о-кремом канадський майнерський комітє і ухвалили платити до роботи за 15 процент платити менше, ніж юніа підписала угоду після страйку. Це значить, що фернійські майнери рішав працювати так за іншчу платню, ніж юніа виборола страйком.

На пілому Кроус Нетт Бєс положення так само дуже погане. Майни не роблять стало, а лише два — три дні на мігнєн. На Галкесті дво майнерів цілком не мають роботи. Нема також солідарності між майнерами. Ті що не роблять сердаті на тих, що роблять. Майнери після 7-місячного страйку ходять в голоді. Це загрожє едності юніа в пілому 18 дистрикті і це може довести до далшої знижки платні, як це сталося в Ферні, Б. К. Вастигтеїа копаєть, даючи одним робіт, а другим ні — тим самим свідомо створюють розрив серед майнерів. Взагалі положення дуже погане і доброго нічого воно для майнерів не обіцяє.

М. Кройтор.

НА ПОМІЧ ПРЕСІ.

Колгорст, Алта.

Коли появилася в "Укр. Роб. Вістях" заголово до листопадового кампанії в користь нашої преси, то робітники в Колгорсті зараз звязали до роботи та відігравли на ту ціль представлення "Бєсталанна" і далк концерт. Так само наша молодь, що вшанувала до робітничої школи відігравала диточе представлення і далк концерт. В своєму представстві "Добрі діти", 20 листопада діти написали дуже добре і публіка була дуже вдоволена. Дітям допомагав т. Несторук. На концерт підіє відіграв У.С. К.П.К. на який рівень популярності між місцевими робітниками і дарунками. Цим захоувється молодь до далшої праці і освіти.

Г. Михайловський.

АРХИП ТЕСЛЕНКО.

ЩОБ З ЙОГО БУЛО?

(Продовження.)

Увечері, чую крізь двері, за стінною балакають.

Пані: А Міша... пусть не смеет водиться с Филиппом. Что за компания? Смотрю: сидит в саду, перед ним Филипп, — смотрит в книгу ему и, главное, воображает, усмехается.

— Да это скверно, — обзывается пані!

— И ручищи такие грубые, а он, наверно, трогает и книгу еше? И сам грязный такой... чумарка эта на нем... тыфу! А язык! "Чого, що?"... Чтоб его не видела больше с Мишей!

— Да, — позіхнув пан, — что, что, а язык может привиться.

Хотя я и сам, как малорос, говорю с мужиками на нем, но детям... нужно следить.

Подальше от мужиков... А знаешь, Ваня, Мишу определил бы в военные, он такой способный взял ружье и с од-

ними!... Ерунда! Читала я вчера в журнале рассказ... вот! Чудная вещь! Там жена старского советника одного решает вопрос: любить, или не любить своего мужа, — вот! Сколько тут переживаний!

— Действительно.

— Филипп!... пх!.. Лучше бы он не писал этих "рассказов" своих, да к господам был почитальнее.

— Да, и то правда.

— Ха-ха! О Филиппе заговорили, — пишет рассказы!.. Да он сумасшедший, верно! Давно я уже заметила это за ним. Ненормальный, идилот какой-то. Часто он смотрит и смотрит в одно точку. Особенно когда Оля вечером на ролях играет, — как статуя, стоит. Не раз видела его у ее окна под тополькой. А от иной раз месяц ходит за садом — стоит возле кухни и все смотрит на него, на него — воображает. Нарочно прохожу раз мимо него и головою не кивает мне. Тыфу, противный.

Справди це так було з мною. Сходить місяць оце, якось прямо мене тягне дивитися на його. Визирає, визирає з-за дере-

ва, простягає пасма золоті.

А, було, заграють в покоях!.. Іде шось по тілові, йде, а чуб так вгору й стає. День і ніч слухав би, здається. Тільки, як там грають, а я сиджу в канцелярії — негражд чути мені! Двері позачиняні — така досада. Ото вже, як увечері іноді з ділами упорнаюсь, та вийду на двір, та ще як і вікно яке в Олі відчинене!.. Так там... Картина висить: рямця золоті та так проти світла й сяють; а стіни такі блакитні. Дерево всяке листате зелене; шось, як скрипка, стоїть, роаять тіло, мабуть. І тут вона... така русвава, шічки повні, рум'яні — сидить, грає. Линуть звуки, линуть... Небесні звуки, божественні! Співають, плачуть, сміються, дріжать... Танцює світ, танцює мені... Ле-чу куди,с, лєчу й тільки що не крикну: "Боже, як гарно!"

І от помітити мене так під тополькою пані, найбільш з саду, кричить:

— Ты зачем там торчишь? Поди вон в ту избушку воды наноси. А ты закрой окно, Оля. Так зїтхнєш було, іноді. Такий світ чарівний, думаєш, та-

не. — Позирнє на чумарчину стареньку на мені, так, було, поведе ним.

І от сиджу раз в канцелярії, селянинові одному про суд шось балакаю. Сидить коло мене, так слуха уважно. Страх мені гарно, ще й "ви" на мене.

Як ось: — Филипп! — з дверей пані, — пойді муки на кухню вноси.

Почерволив я, чую. Так от, думаю, новий піджак, так сидів з чоловіком — піді вробивсь в муку. Мнусь.

— А може-б... хто инший отам... хурман... я ось... почав їй. Як залящити вона: — Не учи мене! Я хочу, чтобы ты...

Дивиться чоловік той, то на мене, то на неї: Іду з канцелярії, він за мною і вже він — "ти" на мене.

А то... тут уже лопнув терпець.

Стою раз на дворі. Ніч. Тихо, тепело й подем так пахне. Вийшов за фіртку. Жито сіріє тула сюди; дорога чорніє; бовжане дерево з боку; дивлюся, стою. Як ось іду з поля Міша і якийсь гість — товариш його: впроходку ходили.

(Кінець буде.)